

Geleerd in het Westerkwartier

Reflectie op het organiseren van
het leren

Jifke Sol ECS/SOL

Belang en context

➤ Belang Leren in de regio

- Een groeiende vorm van leren
- Aantrekkelijk
- Echt
- Latere beroepspraktijk

➤ Context

- LNV, GKC, en de A-programma's
- Regio's (13) lopen zich warm (KNVP)
- Aio's betrokken in regioleren

Veronderstelde voorkennis

➤ Bij docenten

- Gebiedsontwikkelings processen kennen en begrijpen
- Rol van coaching erkennen, en willen ontwikkelen
- Beseffen dat er tijd en geld en onbegrip van collega's/teamleider kan zijn

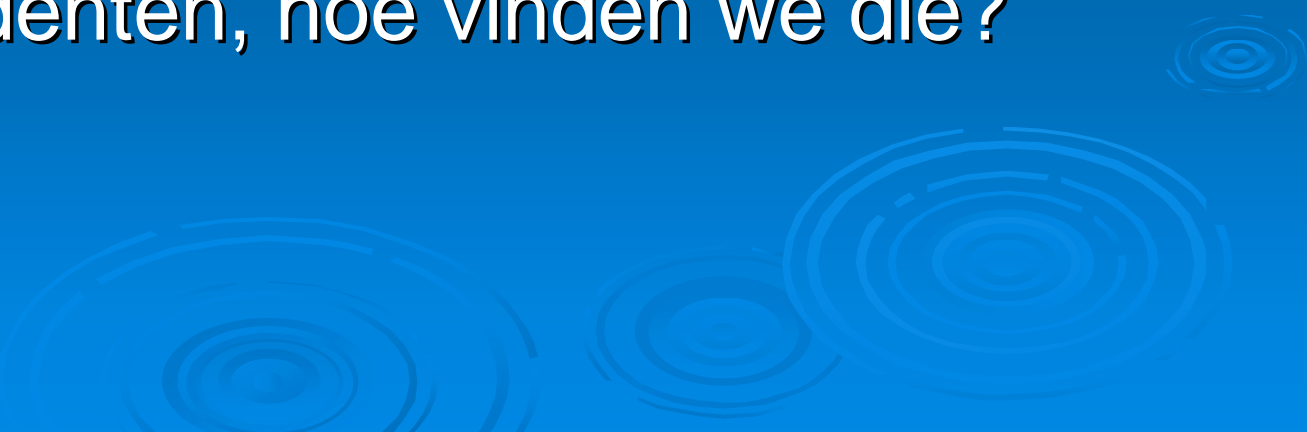
➤ Bij studenten

- Vaardigheden om te communiceren
- Kunnen samenwerken
- Zelfstandig actie(onderzoek) kunnen verrichten/ kunnen ondernemen
- Eigen sterktes en zwaktes wat kennen

Fase 1

Vorbereiding

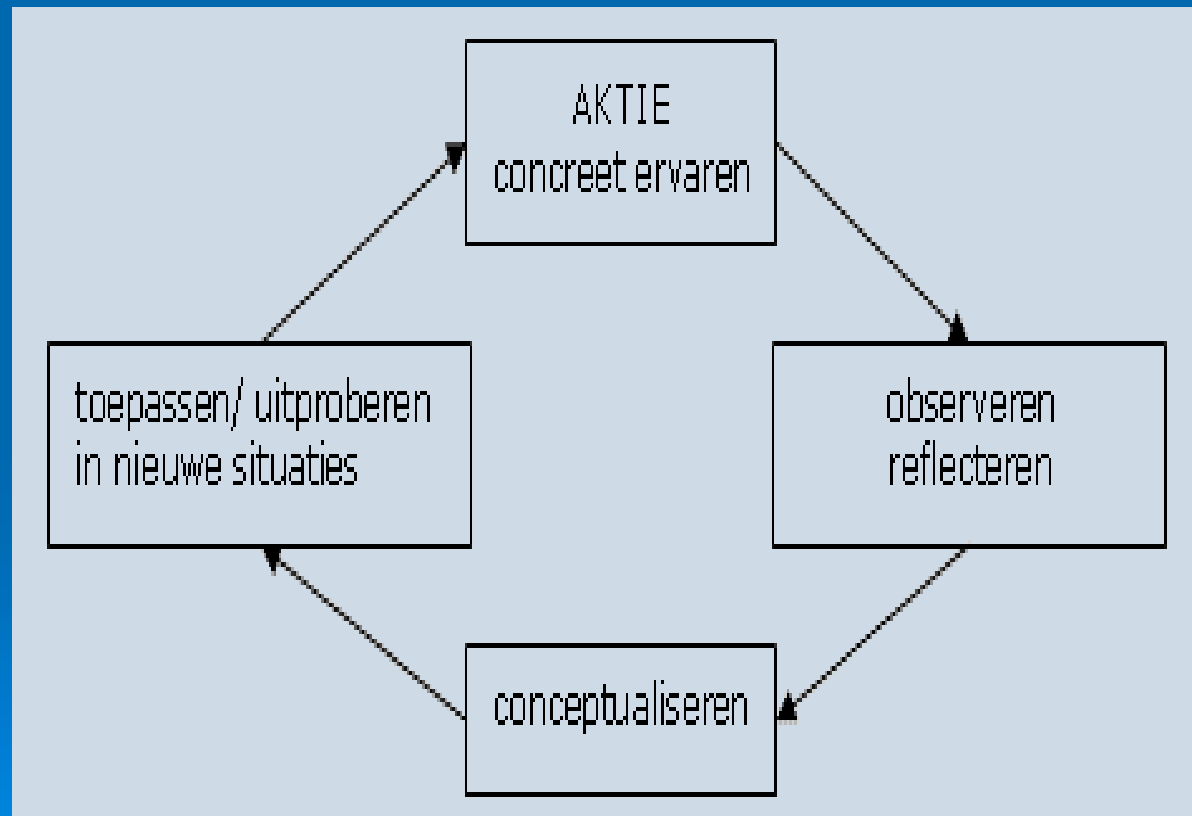
Brug Toekomst

- In welk gebied?
 - Met wie wordt er gewerkt?
 - Wat zijn de vraagstukken?
 - Wie kunnen we nog meer betrekken?
 - Zijn er studenten, hoe vinden we die?
-

Geleerd fase 1

- Op basis van korte reflectie 1-2tjes, reflectie met het team, de stuurgroep en de studenten:
- Behoeft gebied heeft prioriteit
 - Welke vragen leven bij probleemeigenaren?
 - Resultaten hebben vruchtbare aarde nodig, dwz een probleem eigenaar trekker die er mee verder gaat
- Motivatie
 - Zonder echte intrinsieke motivatie werkt het niet
 - Dus nodig te weten wat triggert studenten, docenten, boeren, bestuurders?

Leercyclus (à la Kolb)

Ervaringsgericht leren

- **Ervaringsleren** is een actieve wijze van leren, waarbij gedrag, emoties en gedachten als geheel betrokken worden.

Al doende raken wij bekend met de werkelijkheid om ons heen (ervaring). We kennen deze in beelden, intuïtief, zonder er woorden voor nodig te hebben of er over te hoeven nadenken.

- We kunnen vervolgens dieper inzicht verkrijgen door analyse, reflectie, verbanden leggen, kortom via onze denkende arbeid. Dit kan daarna uitmonden in abstractie van onderliggende principes, die de basis vormen voor de planning van nieuwe actie of verbetering.

Kortweg kan het principe van Ervaringsleren worden samengevat in de leercyclus: actie – reflectie – abstractie – planning – nieuwe actie

Uitvoering fase 2

- Startbijeenkomst
 - 8 Studenten spreken met 15 gebiedsactoren
- Onderzoeksvoorstellen
 - Op basis van excursie en startbijeenkomst worden onderzoeksvoorstellen geschreven door studenten als individuele leden van een team
- Veldwerk
 - Onderzoek in het gebied door 8 studenten
- Workshops
 - Interactieve Toetsing van eerste resultaten
- Streekdag
 - Presentatie van onderzoeksresultaten aan gebied
- Evaluatie
 - Wat ging er goed en wat kon er beter
- Stuurgroep bijeenkomsten
 - 1x per maand met gebiedsactoren, projectteam en studenten

Fase 2

➤ Docenten: actieve rol

- Organiseren
- Vertrouwen en structuur geven
- Randvoorwaarden creëren
- Projectteamoverleg
- Coachen op onzekerheid
- Coachen
- Coachen op inhoud en proces

Structuur

Brug Toekomst

```
graph TD; A[Brug Toekomst] --- B[Gebiedsontwikkeling]; A --- C[Coördinatie & procesbegeleiding]; A --- D[Kennisontwikkeling];
```

Gebieds-
ontwikkeling

Coördinatie
&
proces-
begeleiding

Kennis-
ontwikkeling

Geleerd van fase 2

- **Verwachtinsmanagement!**
 - Welke wensen en verwachtingen bestaan er over onderzoek doen
- **Rollen en taken verschuiven**
 - Van formeel kenniswerker naar informeel coach
- **Commitment**
 - Randvoorwaarde voor gezamenlijk leerproces
- **Rol stuurgroep; als klankbord**
 - Gebied vertegenwoordigd diverse belangen, plek nodig
- **Wie is vraageigenaar.....**
 - Echter kunnen individuele belangen samen gaan met gebiedsbelangen
- **Meer communicatieve competenties nodig**
 - Inleven, lef, flexibiliteit, presenteren
- **Leuk om zo te werken aan iets echts**

Fase 3 GoNoGo

➤ Is dit werkbaar, leuk en leerzaam ?

- Voor studenten
- Voor gebied
- Voor docenten
- Voor onderzoekers

Landschap Westerkwartier

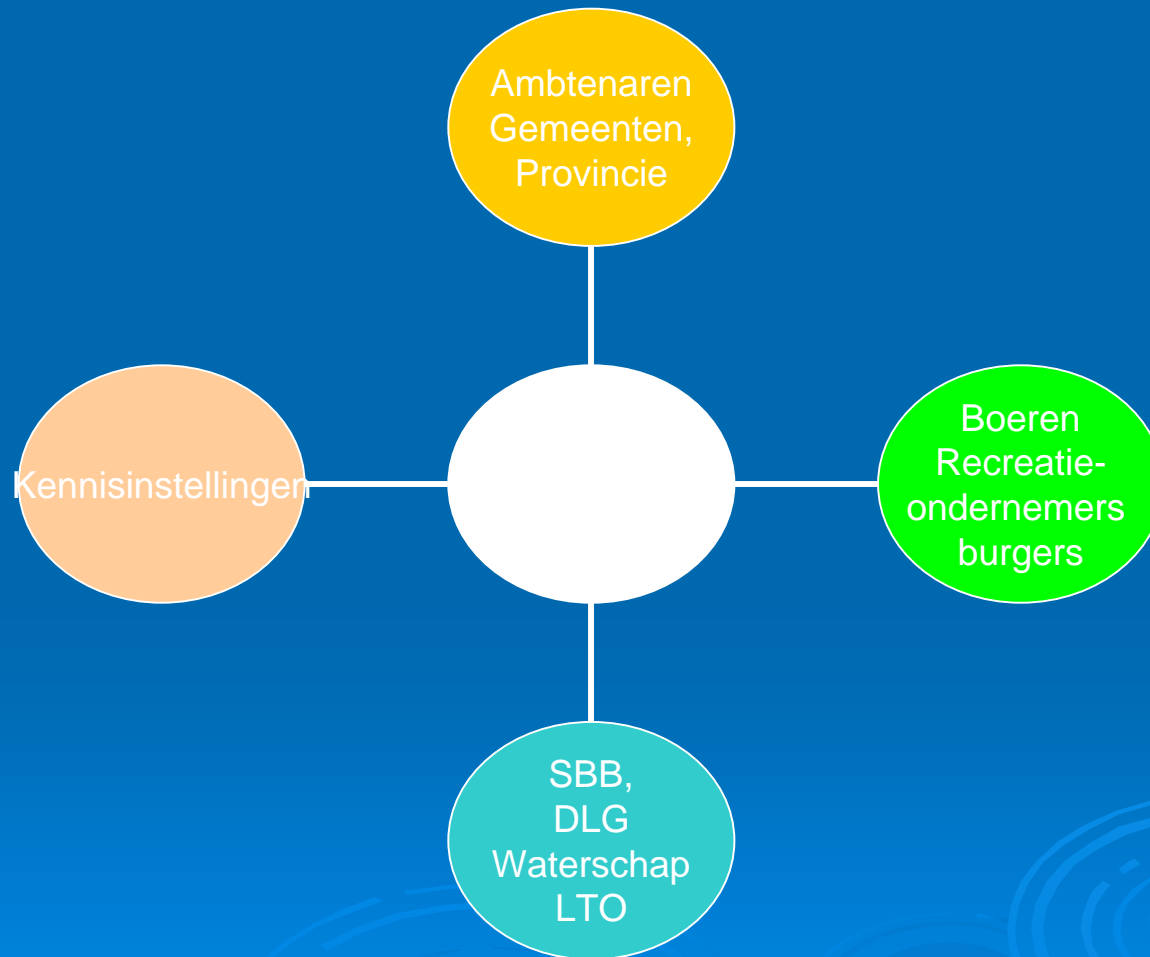
Geleerd van fase 3

- Gezamenlijke bottom up besluitvorming
 - Vertrouwen
 - Gedeelde ervaring creeert gedeelde actie
 - Begin van een community
-

Fase 4 Uitrollen

- Steeds weer nieuwe vraagstukken
- Vorming werkgroep naar stichting
 - WSI professionaliseert
- Steeds weer nieuwe studenten
 - Landschap, gebouwen, water, beleid, trekkers
- Vorming LAG
 - Van bottom up naar top down?
- CountrySide Exchange
 - Uitwisselen ervaringen met het buitenland

Betrokkenen

Geleerd van fase 4

- Geduld
- Geduld
- Geduld

Fase 5 Consolidatie

- Verankering model werkplaats binnen programma regionale transitie
- Organisatievraagstuk en regionale kennisagenda
 - Rol intermediairen
 - Rol studenten
 - Rol docenten
- Meerwaarde?

Geleerd van fase 5

- Kennisontwikkeling verloopt anders:
 - meer op basis van ervaringskennis, learning by doing
- Beleidsvorming verschuift ook:
 - van topdown naar bottom up
- Geef elkaar ruimte en vertrouwen
- Actieonderzoek als goede methode
 - 't creeert mogelijkheden om al lerend impact te realiseren

Het blote voetenpad

Links

- Syscope artikel 2009
- Boek: “Geleerd in het Westerkwartier”
- Artikel Beers&Sol
 - Guiding Multi-Actor Innovation and Education Projects
- Film 1.
 - Brug Toekomst DVD 18 minuten
- Film 2.
 - Geleerd in het Westerkwartier, reflectie op leren
- Youtube 2 minutes (in wording)

Vragen

- Wat zijn belangrijke aandachtspunten bij de start, bij uitrollen en consolideren
- Wat stimuleert of verhindert het leerproces
- Wat is de rol van vertrouwen
- Hoe kan een kennisinstelling een rol spelen in gebiedsontwikkeling
- Zijn werkplaatsen een geschikte leeromgeving

Opdracht

➤ Aan docent:

- Wat moet je in de begeleiding van studenten bij gebiedsgericht onderzoek doen om:
 - Gebiedsvragen boven water te krijgen
 - Studenten (optijd) te werven
 - Motivatie van studenten en gebied goed te houden

➤ Aan student

- Wat heb je nodig om Interactief actie onderzoek te doen?
 - Welke coaching is belangrijk?
 - Welke competenties zijn nodig?
 - Wat verwacht je van collegastudenten?

Opdracht ovb

- Rollenspel; vraagarticulatie
 - Werkplaats spelen
 - 5 O's
 - Per O een rolomschrijving
 - Opdracht: zorg ervoor dat de gebieds vraag wordt gearticuleerd zodanig dat alle partijen aan tafel blijven
 - 10 minuten spelen, dan reflectie/coaching
 - Als er tijd is even doorspelen

Reflectie

- Wat was mijn rol
- Wat was mijn perceptie van de situatie
- Wat deed ik
- Wat gebeurde er toen
- Wat heb ik daarvan geleerd